

Bugün erkencisin?

Geceyarısından yarım saat erken, evet. Çok erkenciyim.

Geceyarısından önce bitirmeye çalışacaksın herhalde, 1000 kelimeni?

Bence bitmez. Münbit bir konuda hızlı laflar üretmek lazım bunun için. Zihnim yorgun, algoritma düşündüm bugün.

Okudukların da azaldı. Bir Scientology yazısını bitiremedin günlerdir.

Belki merak etmediğim içindir. Merak etmeye zorladığım için.

Bence gözlerin yandığı için. Daha çok su içmelisin. Belki artık kendine Kindle alacak yaşa da geliyor-sundur.

Parlak ekranları yasaklamak lazım evet. Mum ışığında Kindle'la okurum. Çok Neoteknokratik olur.

/Neğoteknoğratik./

Gazete okumaya ve hatta annemin açık televizyonundan *Kürt meselesini tartışan bir grup gazeteciyi* seyretmeye de çalıştım ama pek de eseflenemediğim şekilde *ilgisizlik sarmış her bir yanımlı*.

Ne algoritması düşünmektesin?

Bir çizge arama algoritması. Çizge ne biliyor musun?

Graph diyorlar değil mi İngilizcesine? Düğümler ve onları birleştiren çizgiler. Türkçe terimlerini bilmiyorum ama matematiğin zarif alanlarından biridir.

Evet. İşte o düğümler ve çizgilerde mürekkep yapıların arasındaki benzerlikleri bulan bir algoritmayla uğraşıyorum.

Yok muymuş daha önce yapan?

Bu problemin genel çözümü bilgisayarla çözülmesi imkansız bir sınıf probleme dahil. Ancak aradığım *genel çözüm* değil, hem çizgelerim ufak, hem de farklı bazı kriterler var. Aradım taradım yokmuş daha önce yapan veyahut rastlamadım. Bugünlerde bununla meşgulüm.

Çok fildişi kuledesin.

Matematikçilerin ömür boyu ne hissettiğini anlıyorum. Hayatları çok zor. Çoğunun ne yaptığını anlayacak kimseleri yok veya varsa da en iyi ihtimalle başka bir ülkede.

Hepsi mi böyle?

Hepsi değilse de, herhalde *matematikçi* diyeceğimiz insanlarınki böyledir. Çok dar bir alanda çalıştıkları için, iki matematikçinin birbirini anlaması da zor.

O zaman yaptıkları işe dair geri bildirim alamıyorlar.

Evet, bu. Birinin yaptığınız işi yorumlaması, beğenmesi veya düzeltilecek taraflar bulması önemli bir nimet. Herkes bu nimetin farkında değil ancak *yabancılaşma* çok önemli bir mutsuzluk sebebi.

Yabancılaşma derken?

Marxist anlamda. Mesela bir fabrikadaki işçi için, yaptığı işin tek geri bildirimi ustabaşından geliyorsa bir yabancılaşma başlıyor. İnsanlara *gösterebileceğiniz* bir eserin olması ve onların da bununla ilgilenmesi mutluluk kaynağı.

Eskiden nasılmış?

Fabrikalardan önce hemen her şey el emeği olduğu için, bir insanın diğerlerinin hayatına doğrudan etki etme şansı vardı. Bir demircinin insanlara sunacağı bir rolü vardı. Artık hepimiz giderek *değiştirilebilir* insanlara dönüşüyoruz. Aynlaşıyoruz. Bu da bizi birbirimize yabancılaştırıyor.

Organizasyonlar birbirine benzer ve fazla arıza çıkarmayacak insanları arıyor çünkü. İnsanlar da bunun bilincinde. Ne kadar *aynı* olursan, o kadar kolay yaşıyorsun. O kadar çok arkadaşın oluyor, o kadar kolay iş buluyorsun.

Evet. Ancak *yaratıcılık* diye de bir mesele var, fikir lazım, organizasyonların müstakil beyni yok, insanları kullanıyor bunun için. O insanların hep birbirinin aynı olması, tek çeşit hücreden oluşan bir bedene benziyor, hepsinin yağ hücresi olduğunu düşün, ne sinir, ne kas, ne başka cins doku.

/Hücre = insan/ analogileri yapmaya başladın bakıyorum.

Hah, hayır. O kadar kolay teslim olmayacağım bu kolaycılığa. Sadece bir örnek verdim.

Analojin de yanlış zaten. İnsanlar *aynı* ama farklı roller üstlenebiliyor. Aynı hücredeki gibi bir aynılık değil. Organizasyonlar farklı rollere muhtaç ama bu insanların hayat beklentilerinin benzer olmasını şart koşuyor. *Eyvallahi olsun* istiyor mesela. Eğip bükülebilir olsun.

Hmm.

Ancak hepsi ortak şekilde yabancılaşıyor. Yabancılaşması da organizasyonun işine geliyor. Çünkü birey ne kadar yalnız olursa, o kadar kolay eğip bükmek mümkün oluyor.

Yalnızlığı pompalıyor mu diyorsun?

Gidiş o tarafa. Tek derdi başarı olan insanlar ortaya çıkarmaya çalışmanın da sebebi bu. Bir insan ne kadar bencil olursa, o kadar rahat kullanılır. Burada tuhaf bir çelişki var ama düşününce doğru.

Hmm. Evet. Bencil insan beklentileri düşük insandır. Kendini memnun etmekten başka gayesi olmayan birinin *kodlarını* kolayca çözersiniz. Ne istediğini anlamak kolaydır. Onu istediğiniz hale getirmek kolaydır.

Onun için bencil olmamızı istiyorlar. Kendimizi düşünelim ki daha kolay elde yönetilebilelim. Hayatında kendinden daha kıymetli birisi olanla çalışmak zor olmalı.

Scientology'nin *Dianetics* diye bir kitabı varmış, acaba ne diyor?

Bunu ben de merak ettim. Tahminim üzeri cilalanmış bir bencillik propagandası olduğu. Bir yerlerden edinir bakarım yakında.

Bu bencilleşme meselesinde haklı olabilirsin ama insanları yabancılaştıran bu organizasyonlar olmadan da hayat durur. Yeryüzü sadece el emeğiyle geçinerek kadar تنها bir yer değil, malum.

İnsanları *yaşamak için* bu organizasyonlara muhtaç etmemek lazım.

Ama o zaman da bu organizasyonlar verimli çalışamaz. Sonunda dağılır. Lübnan devletini düşün mesela. Neden bir devlet olmak yerine, *cemaatler toplamı* havasındalar?

Sosyalistler buna *verimliliğin doğru bir hedef olmadığı* gibi bir cevapla geliyor ama bu kadar kolaycı olmamak lazım. Neticede *organizasyon* dediğimiz şey, insanların ihtiyaçlarını karşılamak için ortaya çıkıyor. O ihtiyaçların verimli karşılanmaması durumunda, tüm insanlar zarar görecektir.

O zaman yabancılaşma da, insanların genelinin lehine oluyor. Yani bir organizasyon ne kadar *gayri-insanî* çalışırsa, o kadar iyi.

Böyle bir sorun var. Pek çok da değişken var. Çalışma saatlerini kısıtlamak mesela, iyi midir, kötü müdür? İşsizliği azaltır ama bugün üretimin en önemli maliyeti emek. Emeğin değerinin artması, üretimin de pahalılaşmasına yol açar. Üretim pahalılaşınca herkes için pahalıdır.

Bazen bunlara çözümün var gibi konuşuyorsun.

Bazen evet, olduğunu düşünüyorum, ancak bazı sorunlar beni tereddüde düşürüyor. Normalde, diyelim insanların genelinin temel ihtiyaçları karşılanıyorsa, üretimin pahalılaşması veya çalışma saatlerinin artıp azalması önemini kaybeder. Bu tartışmalar Liberal Kapitalist ekonomilerin tartışmaları. Kafamda daha başka tartışmalar dönüyor.